

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 03.09.2007 YLEINEN OSA

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönumero. Jos jätät vastaamatta kysymykseen, jätä tyhjä vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönumerosi ja kysymyksen numero.

Kysymyskohtaiset enimmäispistemäärät on mainittu kysymyksen kohdalla. Yhteispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

1. Selvitä rekisteröinnin edellytykset haettaessa luonnollisen henkilön rekisteröintiä vakuutusmeklariksi vakuutusedustajarekisteriin. (3 p.)

Laki vakuutusedustuksesta 6 §; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 46–51

2. Mitä tietoja vakuutusmeklarin on annettava itsestään asiakkaalle? Milloin ja millä tavoin tiedot on asiakkaalle annettava? (5 p.)

Laki vakuutusedustuksesta 19 ja 20 §; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 68–70

3. Mitkä seikat toimeksiantosopimuksesta on vähintään käytävä ilmi? Selvitä lisäksi, mitä eroa on toimeksiantosopimuksella ja valtakirjalla. (3 p.)

Laki vakuutusedustuksesta 23 §; Määräys- ja ohjekokoelma vakuutusedustajille s. 12; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 71–74

4. Mitkä seikat tasapuolisesta analyysistä on käytävä ilmi? Milloin tasapuolinen analyysi on tehtävä ja annettava asiakkaalle? (4 p.)

Laki vakuutusedustuksesta 25 §; Määräys- ja ohjekokoelma vakuutusedustajille s. 12; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 81–84

5. Vakuutusedustajan vaitiolovelvollisuus. (4 p.)

Laki vakuutusedustuksesta 44 ja 45 §; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 91–92

6. Meklarin vahingonkorvausvastuu vakuutusedustuslain mukaan: perusteet vahingonkorvausvelvollisuuden syntymiselle, vahingonkorvaukseen oikeutetut, korvauksen määrä. (5 p.)

Laki vakuutusedustuksesta 40 §; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 87–89

7. Määrittele, mitä meklaritoiminnassa tarkoittavat sijoittautumisvapaus ja palvelujen tarjoamisen vapaus. (2 p.)

Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 142

8. Kenen hyväksi vakuutuslainsäädännön säännökset ovat pakottavia? Mitä säännösten pakottavuus tarkoittaa? Kerro myös, mitä vakuutuksia pakottavuus ei koske. (4 p.)

Vakuutuslainsäädännön 3 §; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö s. 117–118; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 244

9. Määrittele seuraavat käsitteet

- a) henkilövakuutus
- b) vakuutuksenottaja
- c) vakuutettu henkilövakuutuksessa
- d) vakuutettu vahinkovakuutuksessa. (4 p.)

Vakuutuslainsäädännön 2 §; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö s. 114; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 71, 77

10. Mistä kolmesta osasta vakuutusmaksu tavallisesti koostuu ja mitä kuluja kullakin näistä osista katetaan? (3 p.)

Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 206–211

11. Selvitä, mitä ovat

- a) Vakuutuslautakunta
- b) ART (alternative risk transfer). (4 p.)

Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö s. 231–234; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutusedustus – Asiamiesten ja vakuutusmeklarien toiminta s. 165; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 112–114, 482–483

Kysymyksissä 12–17 valitse oikea vaihtoehto. Vain yksi oikea vaihtoehto. Merkitse vastauksesi kysymyspaperiin.

12. Jatkuva vahinkovakuutus tarkoittaa vakuutusta,

- a) joka on voimassa siihen asti, että vakuutuksenantaja irtisanoo sen
- b) jonka ehdoissa on määritetty, että vakuutuksenantajan vastuu jatkuu vakuutuskauden kerrallaan, jollei joko vakuutuksenottaja tai -antaja irtisano sopimusta
- c) jonka ehdoissa on määritetty, että vakuutuksenantajan vastuu jatkuu vakuutuskauden kerrallaan, jollei vakuutuksenottaja irtisano sopimusta. (1,5 p.)

b; Vakuutuslainsäädännön 16 §; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö s. 145

13. Vakuutus sopimusta solmittaessa vakuutuksenottajalla ja vakuutetulla on tiedonantovelvollisuus. Se tarkoittaa velvollisuutta

- a) vastata vakuutuksenantajan kysymyksiin
- b) kertoa oma-aloitteisesti kaikista niistä seikoista, joilla voi olla vakuutuksenantajalle merkitystä vakuutuksen myöntämistä harkittaessa
- c) kertoa oma-aloitteisesti niistä seikoista, joita vakuutuksenottaja ja vakuutettu pitävät vakuutuksenantajan kannalta tärkeinä. (1,5 p.)

a; Vakuutus sopimuslaki 22 §; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö s. 131–132; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 251

14. Voimassa olevan vakuutus sopimuksen muuttaminen

- a) ei ole mahdollista
- b) on mahdollista vain, jos vakuutuksenottaja ja vakuutuksenantaja sopivat muuttamisesta
- c) on joskus mahdollista vakuutuksenantajan yksipuolisin toimin. (1,5 p.)

c; Vakuutus sopimuslaki 18–20, 25, 27, 39 §; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö s. 178–183; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 259–260

15. Vakuutus tapahtuman satuttua

- a) vakuutus korvauksen hakijan on 30 päivän kuluessa ilmoitettava vakuutus tapahtumasta vakuutuksenantajalle
- b) vakuutus korvauksen hakijan on 30 päivän kuluessa toimitettava vakuutus korvauksen maksamiseksi tarpeelliset asiakirjat ja selvitykset vakuutuksenantajalle
- c) vakuutuksenantajan on maksettava vakuutus korvaus 30 päivän kuluessa siitä, kun se on saanut kaiken tarpeellisen vakuutus tapahtumaa koskevan aineiston. (1,5 p.)

c; Vakuutus sopimuslaki 69, 70, 73 §; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö s. 170–173; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 257

16. Sosiaali- ja terveysministeriö

- a) ratkaisee vakuutus meklarin ja sen asiakkaan välisiä riitoja
- b) pitää vakuutus edustajarekisteriä
- c) myöntää suomalaisten henki- ja vahinko vakuutus yhtiöiden toimiluvat. (1,5 p.)

c; Laki vakuutus edustuksesta 5 §; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutus edustus – Asiamiesten ja vakuutus meklarien toiminta esim. s. 45; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö s. 26

17. Kuluttajansuojalaki

- a) ei koske meklaritoimintaa, mutta koskee vakuutus yhtiön ja sen asiakkaan välisiä suhteita
- b) koskee sekä meklareita että vakuutus yhtiöitä
- c) koskee sekä vapaaehtoisten että lakisääteisten vakuutususten myyntiä kuluttajille. (1,5 p.)

b; Mikko Määttä – Raine Forsman: Vakuutus edustus – Asiamiesten ja vakuutus meklarien toiminta s. 36, 64; Katriina Lehtipuro – Irene Luukkonen – Lea Mäntyniemi: Vakuutuslainsäädäntö s. 202; Jukka Rantala – Teivo Pentikäinen: Vakuutusoppi s. 234

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 04.09.2007 VAHINKOVAKUUTUS

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönumero. Jos jätät vastaamatta kysymykseen, jätä tyhjä vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönumerosi ja kysymyksen numero.

Kysymyskohtaiset enimmäispistemäärät on mainittu kysymyksen kohdalla. Yhteispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

1. Miten määritellään vahingon määrä päivänarvon mukaan? (3 p.)

Tuula Pellikka: Omaisuuden vakuuttaminen s. 414–415

2. Mitä ymmärretään omaisuusvahingoista puhuttaessa "muilla kuin suoranaisilla esinevahingoilla"? (3 p.)

Tuula Pellikka: Omaisuuden vakuuttaminen s. 254–256

3. Missä omaisuusvakuutus on voimassa? (3 p.)

Tuula Pellikka: Omaisuuden vakuuttaminen s. 116–117

4. Asiakasvalinta omaisuusvakuutuksissa. (3 p.)

Tuula Pellikka: Omaisuuden vakuuttaminen s. 49–52

5. Millä eri tavoin vakuutusyhtiön vapaaehtoista vakuutusta koskevaan korvauspäätökseen tyytymätön asiakas voi yrittää saada muutosta päätökseen? (4 p.)

Tuula Pellikka: Omaisuuden vakuuttaminen s. 104–105

6. Onko seuraavissa tapauksissa kyseessä tapaturmavakuutuslain mukainen tapaturma? Perustele vastauksesi.

- a) Antti kaatui matkalla töistä kotiin, kun hän oli menossa hakemaan tytärtään päivähoidosta. Antin ranne murtui.
- b) Bertta liukastui palatessaan ruokatunnilla läheisestä pizzeriasta takaisin töihin. Hänen lonkkansa murtui.
- c) Lääkäriasemalla jonottamiseen kyllästynyt asiakas löi vastaanottovirkailija Ceciliaa kasvoihin sillä seurauksella, että tämän nenä murtui. (6 p.)

Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtapaturmakirja s. 44–45, 48–49

7. Työtaturmavakuutuksessa määritetään maksu usein taulustomaksuisena. Mistä silloin maksu johdetaan ja mitkä tekijät vaikuttavat maksuun? (3 p.)

Sirpa Kukkonen – Terttu Karmavalo: Työtaturmakirja s. 174–177

8. Selvitä, millainen vakuutus on yksityistaturmavakuutus. Milloin sellaiselle on tarvetta? (3 p.)

Veli-Aunus Antila ym.: Vapaaehtoinen henkilövakuutus s. 175–187

9. Esittele 4 eri periaatetta, joiden mukaan vastuuvakuutuksen kattaman vakuutustapahtuman ajallinen ulottuvuus voidaan määritellä. (4 p.)

Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus s. 92–97

10. Vastuuvakuutukseen liittyy myös vakuutusmaksuvero. Milloin vakuutusmaksuveroa on suoritettava vastuuvakuutuksessa? Kenellä on vastuu vakuutusmaksuveron maksamisesta ja miten vero lasketaan? (3 p.)

Esbjörn af Hällström – Hannu Ijäs: Vastuuvakuutus s. 111

11. Strategiset riskit kartoitetaan perusteellisen yritysanalyysin avulla. Luettele vähintään 10 asiaa, joita yritysanalyysissä on tarkasteltava. (5 p.)

Marko Juvonen ym.: Yrityksen riskienhallinta s. 151

12. Millaisin eri menetelmin yritys voi pyrkiä torjumaan ympäristöriskejä? (5 p.)

Marko Juvonen ym.: Yrityksen riskienhallinta s. 111

13. Mitä ymmärretään riskien rahoittamisella? Esittele 5 erilaista tapaa rahoittaa riskejä. (5 p.)

Marko Juvonen ym.: Yrityksen riskienhallinta s. 35–37

VAKUUTUSMEKLARITUTKINTO 04.09.2007 HENKIVAKUUTUS

Kirjoita jokainen vastaus eri paperille. Merkitse jokaiseen vastauspaperiin ilmoittautuessasi saamasi henkilönumero. Jos jätät vastaamatta kysymykseen, jätä tyhjä vastauspaperi, josta ilmenevät henkilönumerosi ja kysymyksen numero.

Kysymyskohtaiset enimmäispistemäärät on mainittu kysymyksen kohdalla. Yhteispistemäärä on 50 pistettä.

Vastaukset arvostellaan tenttimateriaalin perusteella.

Kysymyksissä 1–10 valitse oikea vaihtoehto. Vain yksi oikea vaihtoehto. Merkitse vastauksesi kysymyspaperiin.

1. Eläkevakuutus on osa sosiaalivakuutusta. Mistä kahdesta osasta eläkevakuutus koostuu?
- Tapaturmavakuutus ja eläkevakuutus
 - Työeläke ja kansaneläke
 - Työeläkevakuutus ja lakisääteiset lisät (Työntekijöiden ryhmähenkivakuutus ja työttömyysvakuutus)
 - Työeläke ja vapaaehtoinen eläkevakuutus (1,5 p.)

b; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 15

2. Yksityisen sektorin työsuhteessa olevien työeläkkeitä säätelevät lait ovat 1.1.2007 alkaen
- TyEL, LEL, TaEL ja MEL
 - TyEL ja TaEL
 - TyEL ja MEL
 - TyEL, LEL ja MEL (1,5 p.)

c; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 20

3. Mikä seuraavista ei pidä paikkaansa TyEL:n vakuutusmaksun perusteena olevista työansioista puhuttaessa?
- Peruspalkkaa täydentävää tulospalkkiota, kun palkkio maksetaan työntekijäryhmän yhteiseen työsuoritukseen perustuen, ei lasketa vakuutusmaksun piiriin.
 - Vakuutusmaksua maksetaan niistä työansioista, joiden perusteella karttuu työeläkettä.
 - Luontoisedut otetaan huomioon verohallituksen kunakin vuonna antaman päätöksen mukaisina.
 - Työntekijälle maksettava peruspalkka voi määräytyä työhön käytetyn ajan, työsuorituksen tai molempien perusteella. (1,5 p.)

a; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 53–54

4. YEL-vakuutuksen alkaessa vahvistetaan vuosittainen työtulo, joka vastaa yrittäjän työpanosta yritystoiminnassa. Työtulon vahvistaa
- vakuutuksen tehnyt vakuutusyhtiön edustaja tai vakuutusmeklari

- b) eläkelaitos
- c) yrittäjä itse
- d) Valtionkonttori (1,5 p.)

b; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 69

5. Kun yrittäjä aloittaa ensimmäisen YEL:n piriin kuuluvan yrittäjätoiminnan, hän saa
- a) 10 %:n alennuksen työeläkemaksuun, jos on alle 48-vuotias
 - b) 20 %:n alennuksen työeläkevakuutusmaksuun ensimmäisen vuoden ajaksi
 - c) 25 %:n alennuksen työeläkemaksuun yrittäjätoiminnan 48 ensimmäisen kuukauden ajaksi
 - d) 30 %:n alennuksen työeläkevakuutusmaksuun, jos hän on alle 28-vuotias ja työtön työnhakija (1,5 p.)

c; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 71

6. Mikä seuraavista kohdista pitää paikkansa, jos maatalousyrittäjä ei maksa työeläkemaksua säädettyssä maksuajassa?
- a) Maatalousyrittäjien eläkelaitos ryhtyy työeläkevakuutusmaksujen ja viivästyskoron pakkoperintään.
 - b) Kansaneläkelaitos ilmoittaa työeläkevakuutusmaksun maksamattomuuden seurauksena tapahtuvasta lopullisesta eläketurvan leikkauksesta.
 - c) Valtionkonttori määrää työeläkemaksujen ja viivästyskorkojen ulosoton.
 - d) Maksurasite jää Valtionkonttorin erillispäätöksellä muiden maatalousyrittäjien kustannettavaksi seuraavan kalenterivuoden maksuissa. (1,5 p.)

a; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 83

7. Mikä seuraavista vanhuuseläkettä koskevista väittämistä ei pidä paikkaansa?
- a) Vanhuuseläke voi alkaa jo 63 vuoden iän täyttymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta.
 - b) Työntekijä voi siirtyä varhennetulle vanhuuseläkkeelle 60 vuotta täytettyään.
 - c) Jos varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtynyt työntekijä on työssä eläkkeen rinnalla, karttuu tästä työstä uutta eläkettä 1,5 % vuodessa.
 - d) Jos vanhuuseläkkeen alkamista lykätään 68 vuoden iän täyttymistä seuraavaa kuukautta myöhemmäksi, lasketaan eläkkeeseen lykkäyskorotus. (1,5 p.)

b; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 109

8. Kunnallisen eläketurvan täytäntöönpanosta huolehtii
- a) se yksityinen eläkelaitos, johon eläkehakemus jätetään
 - b) Työeläkevakuuttajat (TELA)
 - c) Kuntien eläkevakuutus (Keva)
 - d) kukin kunta itse (1,5 p.)

c; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 89

9. Mikä seuraavista työeläkevakuutusmaksujen takaisinlainausta koskevista väitteistä ei pidä paikkaansa?
- a) Työnantajalla on oikeus lainata eläkevakuutusyhtiöltä takaisin osa voimassa olevaan vakuutukseensa kertyneestä eläkerahastosta.
 - b) Työnantajalla ei ole lainaoikeutta työntekijän maksuosuutta vastaavaan osaan.

- c) Takaisinlainauksella tulee olla riittävä vakuus, joka vaikuttaa myös lainakoron marginaaliin.
- d) Pienin lainamäärä on 20.000 euroa ja laina-aika voi olla 5–30 vuotta (1,5 p.)

d; Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 62

10. Mikä seuraavista ei pidä paikkaansa? TyEL ei koske
- d) urheilijoita
 - e) työsuhdetta ennen 23 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alkua
 - f) 68 vuoden iän täyttämiskuukauden jälkeen alkanutta työsuhdetta
 - g) ennen 8.7.1961 päättynyttä työsuhdetta (1,5 p.)

b; Toimeentuloturva 2007 s. 293

11. Millä eri tavoin vapaaehtoisen eläkevakuutuksen tuotto voi kertyä? Mitkä ovat näiden tapojen keskeiset erot? Millaiset näkökohdat vaikuttavat siihen, millainen tuottotapa vakuutusnottajan kannattaisi valita? (6 p.)

Veli-Aunus Antila ym.: Vapaaehtoinen henkilövakuutus s. 102–118

12. Miten työeläketurva muuttui 1.1.2005 alkaen lastenhoidon ajalta? (3 p.)

Toimeentuloturva 2007 s. 50

13. Milloin vakuutuksenantajalla on oikeus muuttaa henkilövakuutuksen sopimusehtoja yksipuolisin toimin? Selvitä myös henkivakuutuksia koskevien erityissäännösten sisältö. (4 p.)

Vakuutuslain 20 §; Veli-Aunus Antila ym.: Vapaaehtoinen henkilövakuutus s. 221–225

14. Mitä tarkoitetaan
- a) vakuutuksen takaisinostamisella
 - b) vakuutuksen muuttamisella vapaakirjaksi
 - c) without profit -tuotteella? (6 p.)

Veli-Aunus Antila ym.: Vapaaehtoinen henkilövakuutus s. 104–105, 287, 290–291

15. Mikä on työntekijäin ryhmähenkivakuutus? (3 p.)

Veli-Aunus Antila ym.: Vapaaehtoinen henkilövakuutus s. 74–76

16. Soile on ottanut tänä vuonna itselleen yksilöllisen, vapaaehtoisen eläkevakuutuksen ja maksanut sen vakuutusmaksuja 8.500 euroa. Miten nämä maksut voidaan vähentää verotuksessa, jos

- a) Soilella on pääomatuloja 100.000 euroa
- b) Soilella on ansiotuloja 100.000 euroa ja pääomatuloja 7.500 euroa
- c) Soilella on ansiotuloja 100.000 euroa ja hänen aviopuolisollaan Simolla pääomatuloja 8.500 euroa? (6 p.)

Verohallituksen ohje: Verohallituksen ohje: Eläkevakuutukset uudessa verojärjestelmässä, Dnro 266/32/2005; Veli-Aunus Antila ym.: Vapaaehtoinen henkilövakuutus s. 336–337

17. Kun kyseessä on työsuhde, järjestetään eläketurva työntekijän eläkelain mukaan. Mitkä (4 kpl) ovat työsuhteen yleiset tunnusmerkit? (3 p.)

Riitta Korpiluoma ym.: Työeläke s. 44

18. Missä ulkomaantyöskentelyn tilanteissa on mahdollista ottaa vapaaehtoinen TyEL-vakuutus? (4 p.)

Toimeentuloturva 2007, s. 276-277